

IV. FEJEZET.

A NEMZÉS TÖRVÉNYE.

1. A föld népessége. — 2. A fajok egymásutánja és tökéletesbülése. — 3. A szaporodás akadályai. — 4. A házasság és a nőtlenség. — 5. A többnejűség.

A föld népessége.

680. Természeti törvény-e az élőlények nemzése?

„Igenis az. Anélkül kiveszne a testi világ.“

681. Megtörténhetik-e a jelenben tapasztalt folytonos szaporodás mellett, hogy túlárasztja a földet a népesség?

„Nem. Isten gondoskodik az egyensúly fenntartásáról és semmi hiábavalót sem tesz. Az ember azonban, ki a természet képének csak egyik sarkát láthatja, nem képes megítélni az összesség összhangját.“

A fajok egymásutánja és tökéletesbülése.

682. Vannak olyan emberfajok, amelyek tagjai szemlátomást fogynak. Elérkezik-e annak is az ideje, hogy azok végkép kiveszzenek a földről?

„Elérkezik, még pedig azért, mert már mások foglalták el a helyüket. Ugyanigy foglalják el majd egykor mások a ti helyeteket is.“

683. Új teremtsék-e a most élő emberek, vagy tökéletesbült utódai-e kezdetleges lényeknek?

„Ugyanazok a szellemek ezek, kik csak tökéletesbülni tértek vissza újabb testben; de a tökéletességtől azért még messze vannak. El fog fogyni és el fog tűnni a föld színéről a most élő emberfaj is, mely csaknem túlárasztva a földet, az elmúlt fajok helyét fog-

lalja el. Az ő helyét is más, tökéletesebb, tőle származó fajok fogják egykor elfoglalni, mint ahogyan a jelenkor művelt emberei is a kezdetleges idők durva és vad emberfajától származtak.“

684. Külön teremtések-e tisztán anyagi szempontból véve a most élő faj teste, vagy a kezdetleges testtől származnak-e nemzés útján?

„A fajok eredete az idők homályában vész el. Mivel azonban valamennyi a nagy emberi családhoz tartozik: bármilyen volt is a kezdetleges törzse mindenkinek külön, egymással kapcsolódhattak és alkothattak új típusokat.“

685. Mi a kezdetleges fajok megkülönböztető és uralkodó jellemvonása testi szempontból?

„A durva erőnek az értelmi erő rovására történt kifejlődése. Most épen ennek ellenkezője áll fenn. Az ember ugyanis sokkal többet működik az értelmével, mint a testi erejével; és mégis százszorta többet végez ma, mert képes felhasználni a természet erőit, amit az állatok nem tehetnek.“

686. Ellenkezik-e a természeti törvénnyel, ha a tudomány segítségével tökéletesítjük a növényi és az állati fajokat? Megfelelőbb volna-e a törvénynek, ha mindent a maga útján engednének haladni?

„Mindent el kell követni a tökéletesbülés céljából. Az ember maga is olyan eszköz, melyet Isten a saját céljaira használ fel. A természetnek is a tökéletesség lévén végcélja, tökéletesbülését segítjük elő, ha ezt támogatjuk.“

Nem csökkenti-e az ember érdemét, hogy őt tulajdonképpen csak személyes érzelmek indítják arra, hogy a fajokat tökéletesíteni igyekezzék; mert hiszen azt csak azért teszi, hogy élvezeteit szaporítsa?

„Az mellékes, hogy van-e neki érdeme; a fődolog, hogy a haladás megtörténjék. Csakis rajta mulik, hogy emellett a munkáját irányító szándék által érdemet is szerezzen. Ő e munka által elsősorban értelmét gyakorolja és fejleszti s épen ebben áll legfőbb nyeresége.“

A szaporodás akadályai.

687. Nem ellenkezik-e a természet törvényével az embereknek a szaporodás megakadályozását célzó törvényei és szokásai?

„Minden ellenkezik az általános törvénnyel, ami hátráltatja a természet haladását.“

Vannak mégis olyan élő állat- és növényfajok, amelyeknek vég nélkül való elszaporodása káros volna más fajokra nézve és annak az ember is csakhamar áldozatául esnék. Megrovásra méltó-e ő azért, hogy ezt a szaporodást megakadályozza?

„Isten minden élő lényt az ember hatalma alá helyezett, hogy ő ezt a hatalmat jóra fordítsa és nem azért, hogy visszaéljen vele. Az ember tehát szükségletének megfelelőleg szabályozhatja a szaporodást, de nem szabad azt szükségtelenül megakasztania. Isten az ember értelmes beavatkozását ellensúlyozóul rendelte el. Annak kell helyreállítania a természeti erők egyensúlyát. Épen ebben különbözik az ember az állattól. Az állatok pedig maguk is hozzájárulnak az egyensúly fenntartásához pusztító ösztönük által; de csak önfenntartásukról gondoskodnak, amidőn ilyenképen megakadályozzák a táplálásukra szolgáló állati és növényi fajoknak tulságos és talán veszedelmes fejlődését.“

688. Hogyan vélekedjünk azokról a szokásokról, melyek az érzékiség kielégítése céljából akadályozzák meg a szaporodást?

„Ez csak arra vall, hogy a test uralkodik a lélek fölött és hogy az ember mélyen belesülyedt az anyagba.“

A házasság és a nőtlenség.

689. Ellenkezik-e a természeti törvénnyel a házasság, vagyis az, hogy két lény állandóan egymáshoz van kötve?

„Ez előmenetel az emberiség fejlődése útján.“

690. Milyen hatása lenne az emberi társadalomra annak, ha megszüntetnék a házasságot?

„Az ember visszatérne az állati életbe.“

A két nemnek egymással való, szabadon és megfontolás nélkül történő egyesülése természetes dolog. A házasság pedig a társadalomnak a legelső, haladást jelentő lépései közé tartozik. Általa létesül a rokoni kötelék; és meg is van minden népnél a házasság, csak-hogy különbözők a feltételei. A házasság eltörlése tehát az emberiségnek gyermekkorába való visszatérését jelentené és az embert alább szállítaná azoknál az állatoknál, melyek neki az állandó együttélés példáját mutatják.

691. Természeti vagy emberi törvény-e a házasság felbonthatatlansága?

„Olyan emberi törvény ez, ami a természet törvényével nagyon ellenkezik. Az embernek azonban szabad saját törvényeit megváltoztatnia. Csupán a természet törvényei változatlanok.“

692. Istennek tetsző tökéletes állapot-e a nőtlenség?

„Nem az, és akik önzésből élnek egyedül, nem nyerik meg Isten tetszését, az embereket pedig ámitják.“

693. Nem áldozat-e némely embertől a magános élet azért, hogy minden erejét teljesen az emberiség szolgálatának szentelhesse?

„Ez egészen más valami. Én arról beszéltem, ami önzésből történik. Minden önfeláldozás érdem, ha a jóért történik és minél nagyobb az áldozat, annál nagyobb az érdem.“

Isten nem ellenkezik önmagával, sem rossznak nem tarthatja azt, amit cselekedett. Nem láthat tehát érdemet abban, ha valaki törvényeit megszegi. Bár a nőtlenség magában nem érdem, azzá válik mégis, ha a házasság élet örömeiről való lemondás által az emberiség javát szolgáló áldozattá lesz. Minden jó célból történő és önző mellékgondolat nélkül való önfeláldozás az embert az anyagiasság fölé emeli.

A többnejűség.

694. Abból, hogy a két nembeli emberek száma csaknem ugyanaz, azt kell következtetnünk, hogy az egyesülések aránya is ennek megfelelő legyen?

„Igen, mert a természetben mindennek van célja.“

695. Melyik felel meg tehát jobban a természet törvényének, a többnejűség vagy az egynejűség?

„A többnejűség olyan emberi törvény, melynek elmulása az emberi társadalom haladását jelenti. Isten célja szerint a házasságnak az egyesülő két lény szeretetén kell alapulnia. A többnejűséggel nem párosul valódi szeretet, az csakis érzékiségen alapszik.“

Ha természeti törvény volna a többnejűség, akkor általánosan el kellett volna terjednie. Anyagilag pedig ez a két nem számarányánál fogva nem lenne lehetséges.

A többnejűséget csak szokásnak, vagy olyan bizonyos erkölcsökhöz mért törvénynek kell tekinteni, melyet a társadalom tökéletesbülése lassanként el fog tüntetni.